

กฎหมายว่าด้วย

ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

พระราชบัญญัติ
ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
พ.ศ. 2539

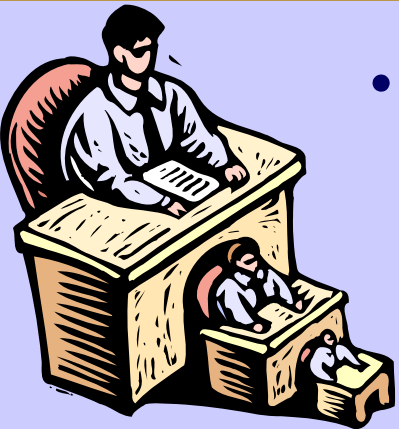

ระเบียบว่าด้วยความรับผิดชอบ
ของข้าราชการในทางแพ่ง พ.ศ.2503

พระราชบัญญัติ

ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

พ.ศ. 2539

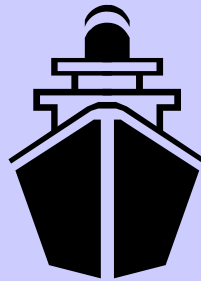
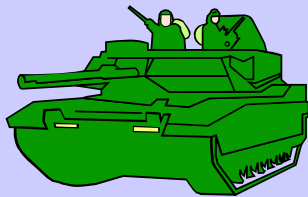
- คำนิยามที่สำคัญ
 - เจ้าหน้าที่
 - หน่วยงานของรัฐ
- ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
 - การทำละเมิดต่อเอกชน (บุคคลภายนอก)
 - การทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

การทำละเมิดต่อเอกชน / บุคคลภายนอก

- ความรับผิดทางละเมิดของหน่วยงานของรัฐ
 - กรณีเจ้าหน้าที่กระทำการในการปฏิบัติหน้าที่
 - หน่วยงานของรัฐรับผิด/ถูกฟ้องแทนเจ้าหน้าที่
 - ฟ้องกระทรวงการคลัง (ม.5)
 - กรณีเจ้าหน้าที่กระทำนอกเหนือการปฏิบัติหน้าที่
 - หน่วยงานของรัฐไม่ต้องรับผิด/ถูกฟ้อง (ม.6)

- สิทธิการดำเนินคดีของผู้เสียหาย

- ฟ้องเจ้าหน้าที่ / หน่วยงานของรัฐ
- ฟ้องผิด ฟ้องใหม่ได้ ภายใน 6 เดือน

- อายุความการใช้สิทธิ 1 ปี / 10 ปี
(ป.พ.พ. ม.448)

- การร้องขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน
 - ผู้เสียหาย ตาม ม.5
 - หน่วยงานของรัฐ
 - ออกใบรับคำขอเป็นหลักฐาน
 - พิจารณาภายใน 180 วัน
 - ขยายไม่เกิน 180 วัน (รายงาน ร.ม.ต.)

- สิทธิไต่เบี่ยของหน่วยงานของรัฐ
 - เจ้าหน้าที่ กระทำโดยจงใจ / ประมาทเลินเล่อ อย่างร้ายแรง
(ม.8 ว 1) ดูภาพนิ่ง 25
 - คำนึงถึงความร้ายแรงแห่งการกระทำ และความเป็นธรรม
(ม.8 ว 2)
 - หักส่วนความเสียหาย (ม.8 ว 3)
 - ไม่นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับ (ม.8 ว 4) ดูภาพนิ่ง 26

หน่วยงานของรัฐ / เจ้าหน้าที่

ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหาย

อายุความการใช้สิทธิไล่เบี้ย (ม.9)

- 1 ปี นับแต่วันชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

การกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

- กรณีเจ้าหน้าที่กระทำการในการปฏิบัติหน้าที่
 - บังคับตาม ม.8 โดยอนุโลม
- กรณีเจ้าหน้าที่กระทำ มิใช่การปฏิบัติหน้าที่
 - บังคับตาม ป.พ.พ
 - กระทำประมาทเลินเล่อ
 - รับผิดชอบเฉพาะตัวกรณีนี้ร่วมได้

- อายุความการเรียกชดใช้ค่าเสียหาย
 - 2 ปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐ รู้ถึง การละเมิด และรู้ตัว
เจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้อง ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน
(ปฏิบัติหน้าที่+ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่)
 - 1 ปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็น
กระทรวงการคลัง

การเรียกให้เจ้าหน้าที่ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

- ออกคำสั่งเรียกให้ชดใช้ (คำสั่งทางปกครอง)
 - กรณีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่
 - ละเมิดต่อเอกชน/บุคคลภายนอก (ม.8)
 - ละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ (ม.10 + ม.8)
 - อุตธรณ์คำสั่งทางปกครอง
 - ใช้มาตรการทางปกครอง
- (พ.ร.บ.วิ ปกครอง ม.57- ยึด/อายัดทรัพย์สิน)

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับ
ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

หมวด 1

กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิด
ต่อหน่วยงานของรัฐ

- 1.กระทรวงฯ (ส่วนกลาง+ภูมิภาค)
- 2.ท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นๆ

หมวด 2

กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิด
ต่อบุคคลภายนอก

กระทรวงฯ (ส่วนกลาง+ภูมิภาค)

การดำเนินการ

เมื่อหน่วยงานของรัฐเกิดความเสียหาย

- รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับ

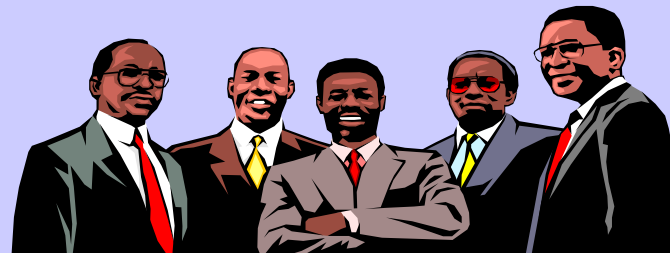

- สอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น

- แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง

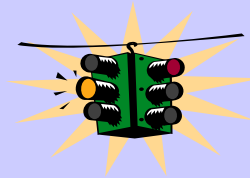
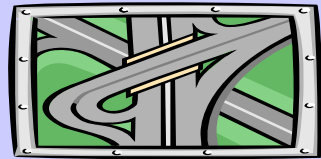
ความรับผิดชอบทางละเมิด

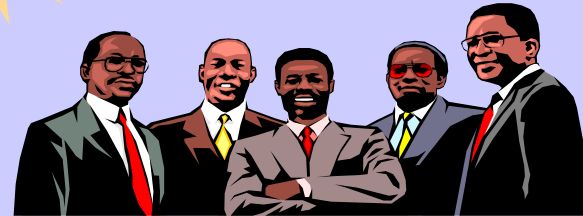
การแต่งตั้งคณะกรรมการ

สอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบ

- มีเหตุอันควรเชื่อว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่

- กรรมการจำนวนไม่เกิน 5 คน

- กำหนดวันแล้วเสร็จ

- กค. ประกาศกำหนดจำนวนความเสียหาย / ผู้แทนหน่วยงาน
ร่วมเป็นกรรมการ

ข้อยกเว้น

■ ไม่มีเหตุอันควรเชื่อว่าเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่

➤ รายงานผู้บังคับบัญชา

✓ เห็นด้วย : ยุติเรื่อง

✗ ไม่เห็นด้วย : แต่งตั้งคณะกรรมการสอบ

ข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด

■ ชดใช้ค่าเสียหายครบถ้วน

❖ กรณีร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการ

- ▶ เจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐทำความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐอีกแห่งหนึ่ง (ข้อ 10)
- ▶ หน่วยงานของรัฐมากกว่าหนึ่งแห่งได้รับความเสียหาย (ข้อ 11)
- ▶ เกิดการทำละเมิดของเจ้าหน้าที่หลายหน่วยงาน (ข้อ 11)

การดำเนินการของผู้มีอำนาจแต่งตั้ง

- ไม่ผูกพันความเห็นของคณะกรรมการฯ (ข้อ 16)
- ขอให้กรรมการสอบเพิ่มเติมหรือทบทวนได้
- ให้นิพนธ์ว่ามีผู้ใดต้องรับผิดชอบ/เป็นจำนวนเท่าใด/ยังไม่ต้องแจ้งให้ผู้รับผิดทราบ (ข้อ 17)
- ให้ส่งผลให้กระทรวงการคลังตรวจสอบภายใน 7 วัน
- ระหว่างรอผลกระทรวงการคลัง ให้ตระเตรียมออกคำสั่ง/ฟ้องคดีมิให้ขาดอายุความ 2 ปี

➤ หากกระทรวงการคลังมิได้แจ้งผลภายใน 1 ปี หรือ 1 ปี 6 เดือน

❖ ให้ดำเนินการตามที่เห็นสมควร

➤ เมื่อกระทรวงการคลังแจ้งผลแล้วให้ดำเนินการ

■ ตามความเห็นกระทรวงการคลัง

■ ตามที่เห็นว่าถูกต้อง (ข้อ 18)

➤ กรณีแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมกัน

✚ ผู้แต่งตั้งร่วมเห็นต่างกันให้เสนอ ครม.

➤ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

ให้รับผิดชอบการภายในอายุความมรดก

ประกาศกระทรวงการคลัง

เรื่อง ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้

กระทรวงการคลังตรวจสอบ

ลงวันที่ 10 พฤษภาคม 2548

(กค 0406.2/ว 98 ลว.20 มี.ย.2548)

สาเหตุ	วงเงิน		การวินิจฉัย
	ส่วนราชการ	หน่วยงานอื่น	
ทั่วไป	$\leq 500,000$	$\leq 1,000,000$	-
	$> 500,000$	$> 1,000,000$	ชดใช้ 75%
ทุจริต	-	-	คนทุจริต 100% ผู้เกี่ยวข้อง 100%
ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ	-	-	ผู้เกี่ยวข้อง 100%

การพิจารณาของกระทรวงการคลัง

□ ให้มี “คณะกรรมการพิจารณาความรับผิดชอบ ทางแพ่ง”
เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นต่อกระทรวงการคลัง (ข้อ 21)

❖ ตรวจสอบพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

❖ ใ้บุคคลมาชี้แจงเพิ่มเติม

❖ ให้รับฟังพยานหลักฐานเพิ่มเติม

การใช้ค่าเสียหาย

- ☐ ถ้าเป็นเงินชดใช้เป็นเงิน
- ☐ ถ้าเป็นสิ่งของต้องชดใช้เป็นสิ่งของที่มีสภาพ
อย่างเดียวกัน
- ☐ ถ้าซ่อมต้องทำสัญญาตกลง และซ่อมให้แล้วเสร็จ
โดยเร็ว(6 ค.)
- ☐ ถ้าชดใช้ต่างจากทรัพย์สินที่เสียหายหรือสูญหาย
ต้องทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

การผ่อนชำระเงิน

- ❑ เจ้าหน้าที่สามารถผ่อนชำระได้ตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงการคลัง
- ❑ หากไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ให้ทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเป็นกรณีไป
- ❑ ห้ามฟ้องล้มละลายในกรณีที่ไม่มีเงินผ่อนชำระ เว้นแต่เข้าเงื่อนไขข้อ 27 แห่งระเบียบฯ

ตารางแสดงขั้นตอนดำเนินการตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕

